

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA
EDUKACYJNO – ZAWODOWEGO
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 34
W ZESPOLE
SZKOLNO–PRZEDSZKOLNYM NR 8
W POZNANIU**

ROK SZKOLNY 2021/2022

Wstęp

Zadaniem tego okresu dojrzewania młodych ludzi jest proces budowania swojej tożsamości, odkrywania i określania siebie, podejmowania prób, sprawdzania siebie w różnych rolach i usamodzielniania się emocjonalnego od dorosłych. To również czas na wytyczanie granic, określania swoich możliwości oraz wyznaczania planów i celów do realizacji.

Światowe standardy gwarantują uczniom dostępność i powszechność usług doradczych na terenie szkoły. Również przepisy w polskim prawie oświatowym zobowiązują placówki do przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego skierowany jest do uczniów, rodziców oraz do wszystkich pracowników szkoły. Stworzony został przez nauczycieli. Obejmuje wszystkie działania wychowawcze szkoły, rodziców, grupy i instytucje, mające na celu przygotowanie młodzieży do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych oraz planowanie kariery zawodowej.

Warto, abyśmy im przypominali, że nauka to nie sztuka dla sztuki, ale ma być dobrym startem w dorosłość. Obowiązkiem nauczyciela, jak i zadaniem szkoły na każdym etapie jest przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu.

Struktura programu

1. Założenia systemu

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia i wyboru zawodu.
2. System zawiera informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi.
3. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość.
4. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że: wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia; na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów ścieżek edukacyjnych i rynku pracy; na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki.
5. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka; działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły.

6. WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną).
7. WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.
8. Szkolni sojusznicy: CDZdM, KOWEZiU, ORE, PPP, PUP, Rodzice, Zakłady pracy itp.

Treści programowe uwzględniają 4 moduły tematyczne. Niezależnie od poziomu kształcenia zadaniem szkoły jest prowadzić działania w każdym z tych obszarów.

1. POZNANIE SIEBIE

- klasy I - III: uczeń opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać
- klasy IV - VI: uczeń określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje
- klasy VII - VIII: uczeń rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe).

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

- klasy I – III: uczeń podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach
- klasy IV – VI: uczeń wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach
- klasy VII – VIII: uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania.

3. RYNEK EDUKACYJNY / UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

- klasy I – III: uczeń wskazuje treści, których lubi się uczyć
- klasy IV - VI: uczeń wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć
- klasy VII – VIII: uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznawania własnych zasobów.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU

- klasy I – III: uczeń opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić
- klasy IV – VI: uczeń opowiada o swoich planach edukacyjno – zawodowych
- klasy VII – VIII: uczeń dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym.

Za realizację Wewnętrznej Systemu Doradztwa Zawodowego odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej. Każdy nauczyciel na lekcjach z

poszczególnych przedmiotów powinien zadbać o **ukazanie praktyczności przekazywanej wiedzy i ćwiczonych umiejętności** w kontekście przyszłej ścieżki zawodowej uczniów.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu całego roku szkolnego.

Formy działań adresowane do wychowawców i nauczycieli:

- Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zgodnie ze Statutem szkoły;
- Systematyczne podnoszenie kwalifikacji;
- Wzbogacenie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (Internet, filmy na CD) oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym.

Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: CDZdM w Poznaniu, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkołami ponadpodstawowymi, ODN w Poznaniu, niepublicznym ośrodkiem doskonalenia nauczycieli „Progresfera” w Poznaniu.

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI PRZEZ WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH SZKOŁY

OSOBA ZAANGAŻOWANA W PROCES DORADCZY	ZAKRES DZIAŁAŃ
Dyrektor szkoły	Wyznacza osoby odpowiedzialne za system, nadzoruje jego wprowadzenie i działanie; Zapewnia środki finansowe na materiały wspierające doradztwo; Pozyskuje dodatkowe środki zewnętrzne na doradztwo.
Psycholog i pedagog szkolny	Wdrażają uczniów do pogłębiania wiedzy umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresogennych itp.
Wychowawcy klas na godzinach wychowawczych poświęconych realizacji tematyki zawodoznawczej	Pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające samowiedzę itp. Organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców; uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych; wspierają uczniów w procesie decyzyjnym; kierują do specjalistów pełnią funkcję wspierająco – informacyjną dla rodziców
Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej)	Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych; prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe, organizują w salach edukacji wczesnoszkolnej kącki zawodoznawcze.

<p>Nauczyciele języka polskiego</p>	<p>Mój warsztat pracy. Techniki uczenia się. Techniki powtarzania materiału itp. Kształtowanie umiejętności w grupie. Rola mówienia i słuchania w komunikacji (elementy). Zajęcia z autoprezentacji (elementy). Tworzenie dokumentów aplikacyjnych CV i list motywacyjny. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.</p>
<p>Nauczyciele języka angielskiego</p>	<p>Obraz własnej osoby. Autoanaliza – moje mocne i słabe strony. Zainteresowania, pasje. Klasyfikacja zawodów. Praca. Zawody. Kształtowanie umiejętności w zespole. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Źródła informacji o dalszym kształceniu (system edukacji).</p>
<p>Nauczyciele przedmiotów matematyczno-przyrodniczych</p>	<p>Geografia – nauczyciel omawia najpopularniejsze zawody w danych okolicach, regionach np. metodą projektu, w której wiedza teoretyczna o specyfice regionu, zasobach naturalnych będzie punktem wyjścia dla analiz konkretnego rynku pracy. Działania np. metodą projektu, refleksja, w jakiej pracy przyda się zdobywana wiedza matematyczna, fizyczna, biologiczna czy chemiczna. Rozwijanie sprawności dodawania, dzielenia, mnożenia i ukazanie praktyczności zdobytych umiejętności. Omówienie zdolności matematycznych w kontekście rynku pracy.</p>
<p>Nauczyciele historii</p>	<p>Zainicjowanie dyskusji o zawodach przyszłości poprzez dokonywanie chronologicznego przeglądu zawodów, które zanikły i pokazać to zjawisko jako nieuchronny proces. Przy tej okazji można podyskutować o zawodach przyszłości. Edukacja i praca w przeszłości – w jaki sposób zostawało się uczniem i czeladnikiem kiedyś? Jak wygląda to w czasach współczesnych? Poznajemy umiejętności niezbędne do wykonywania historycznych zawodów – czy mógłbym wykonywać ten zawód?</p>
<p>Nauczyciele przedmiotów artystycznych – plastyka, muzyka, technika</p>	<p>Barwa, symbol w odniesieniu do emocji. Ekspozowanie i autoprezentacja własnych prac – lekcje plastyki, techniki. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji na lekcjach muzyki. Praca z uczniami szczególnie uzdolnionymi artystycznie – rozwój umiejętności i zainteresowań. Tworzenie portfolio na lekcjach plastyki.</p>

Nauczyciele W-f	Prezentuje treści, omawia zawody w których niezbędna jest doskonała kondycja fizyczna. Diagnoza rozwoju fizycznego i sprawności fizycznej wybranym testem.
Nauczyciele informatyki	Wdraża uczniów do poszukiwania informacji w sieci, wspiera w logowaniu i nawigacji na stronie: Systemowa obsługa rekrutacji oświatowej, przygotowuje z uczniami dokumenty do rekrutacji, pokazuje uczniom portale ze szkołami, Na lekcjach informatyki tworzenie przez uczniów prezentacji multimedialnej na temat wybranego/wymarzonego zawodu.
Nauczyciele bibliotekarze	Gromadzi i udostępnia literaturę psychologiczną, pedagogiczną z zakresu prawa pracy, popularyzuje informatory i ulotki na temat oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, gromadzi czasopisma, wskazuje źródła informacji edukacyjno - zawodowej
Nauczyciele WOS-u	Prezentuje treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości, omawia potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokojenia, omawia przyczyny i skutki bezrobocia, prezentuje strukturę dokumentów aplikacyjnych, kształtuje umiejętności planowania dalszej edukacji uwzględniające predyspozycje i umiejętności ucznia, kształtuje umiejętności poszukiwania informacji o możliwości zatrudnienia na rynku lokalnym, regionalnym i krajowym (ogłoszenia, Internet, UP).
Nauczyciele Edukacji dla Bezpieczeństwa (EDB)	Ćwiczenia praktyczne związane z pierwszą pomocą osobom poszkodowanym. Uczniowie zdobywają wiedzę i umiejętności związane z pierwszą pomocą. Nauczyciel prezentuje treści związane z bezpieczeństwem państwa oraz omawia źródła zagrożeń. Zastosowanie pogadanki, prowadzi dyskusję dotyczącą zawodów związanych z niesieniem pomocy osobom poszkodowanym. Wywołanie refleksji i pytań odnośnie wykonywania takich zawodów. Zapoznaje uczniów z kryteriami rekrutacji do wybranych szkół w kontekście zawodów związanych z bezpieczeństwem. Omawia zasady zdrowego stylu życia i profilaktyki prozdrowotnej.
Nauczyciele – wychowawcy świetlicy szkolnej	Włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej, organizują w salach świetlicowych kąciki zawodoznawcze, rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów.
Nauczyciele RELIGII/ ETYKI	Nauczyciele prezentują treści związane z celami życiowymi. Praca zawodowa źródłem satysfakcji. Talenty – wykorzystywanie potencjału zawodowego. Etyka zawodowa. Wartości.

3. Cele ogólne systemu ukierunkowane na:

- samopoznanie;
- przyszłość;
- rynek pracy;
- na realizację celów związanych z karierą zawodową;

- przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy;
- przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie;
- kształtowanie postaw kreatywnych we współczesnym świecie.

4. Cele szczegółowe (rezultaty):

Uczniowie :

- poznają swoje możliwości, zainteresowania, uświadamiają sobie swoje cechy charakteru, predyspozycje, rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych; **wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty; mają większą motywację do nauki, mają świadomość wykorzystania nauki w praktyce**, znają strukturę szkolnictwa, umieją dobrze się zaprezentować, znają zasady dobrej komunikacji, i sposoby radzenia sobie ze stresem.

Nauczyciele:

współrealizują wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w szkole, potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów, rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje, wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów, znają ścieżki edukacyjne, włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

znają strukturę szkolnictwa, znają swoje dziecko, znają czynniki ważne przy wyborze szkoły, angażują się w pracę doradcą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy, hobby, zainteresowania).

5. Efekty działań w zakresie doradztwa zawodowego:

➤ *Uczniowie po zrealizowaniu zajęć potrafią:*

- dokonać adekwatnej samooceny;
- rozpoznać swoje mocne i słabe strony;
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności;
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno – zawodową;
- dostosować się do zmian;
- analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową, zgodną z jego zainteresowaniami;
- współpracować w zespole;
- sporządzać CV i list motywacyjny;
- skutecznie się zaprezentować;
- zachować się asertywnie;
- dopasować kompetencje do zawodu;
- sprawnie się komunikować;
- przewidzieć skutki działań.

➤ *Rodzice po realizacji zajęć:*

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka, jego zainteresowania;
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli "pierwszych doradców";
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci;
- angażują się w pracę doradczą szkoły.

➤ ***Nauczyciele po realizacji zajęć:***

- znają zdolności i predyspozycje swoich uczniów (uzdolnienia, ograniczenia zdrowotne);
- znają zainteresowania uczniów i ich hobby;
- znają bazę danych o szkołach, zasadach rekrutacji i preorientacji zawodowej.
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, kierują do specjalistów;

6. Metody i techniki pracy.

- Diagnoza zainteresowań i predyspozycji uczniów.
- Zajęcia służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.
- Zajęcia doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem, autoprezentacji.
- Udostępnianie informacji o szkołach i zawodach.
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
- Prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów.
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom.
- Wycieczki do szkół.
- Wycieczki do zakładów pracy/firmy.
- Targi Edukacyjne.
- Drzwi Otwarte w szkołach ponadpodstawowych
- Szkolne Targi Edukacyjne.
- Spotkania z absolwentami szkoły.

7. Scenariusze i konspekty, materiały edukacyjne, diagnostyczne, zasady ich udostępniania.

Materiały edukacyjne:

- informatory o zawodach i szkołach;
 - scenariusze zajęć;
 - materiały diagnostyczne
- opracowane przez doradcę zawodowego i zespół ds. doradztwa zawodowego stanowi bazę dydaktyczną dostępną w bibliotece doradcy zawodowego.

Zasoby internetowe udostępnia się na zasadach dowolności na poniższych stronach:

- www.wyberamzawod.pl
- www.koweziu.edu.pl/www.doradztwozawodowe-koweziu.pl
- Mapakarier.org - Interaktywne i darmowe narzędzie doradztwa zawodowego w szkole Źródło: <https://mapakarier.org/>
- www.doradca-zawodowy.pl

- www.poznajswiat.ecorys.pl
- www.junior.org.pl
- www.labirynt-zawodow.progra.pl
- www.kluczdokariery.pl
- www.pociagdokariery.pl
- www.cdzdm.pl
- www.praca.gov.pl
- www.doradca.praca.gov.pl
- www.zawody.praca.net

Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych na terenie szkoły, aby były one zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców oraz spełniły założenia WSDZ. Na podstawie kwestionariusza ewaluacji wypełnionego przez wychowawców i nauczycieli (zał.nr.1) doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) na koniec roku szkolnego.

Załącznik nr 1

KWESTIONARIUSZ EWALUACJI rok szkolny.....

Realizacja zagadnień z doradztwa zawodowego

1. Klasa.....wychowawca klasy

2. Nazwisko i imię nauczyciela..... przedmiot.....

LP.	DATA	TEMAT REALIZOWANEGO ZAGADNIENIA	PODPIS

--	--	--	--